

Mezi spalovnou a zákonem

Jiří Guth

Částka 96

Sbírka zákonů č. **229** / 2014

Strana 2601

229

ZÁKON

ze dne 23. září 2014,

kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů,
ve znění pozdějších předpisů

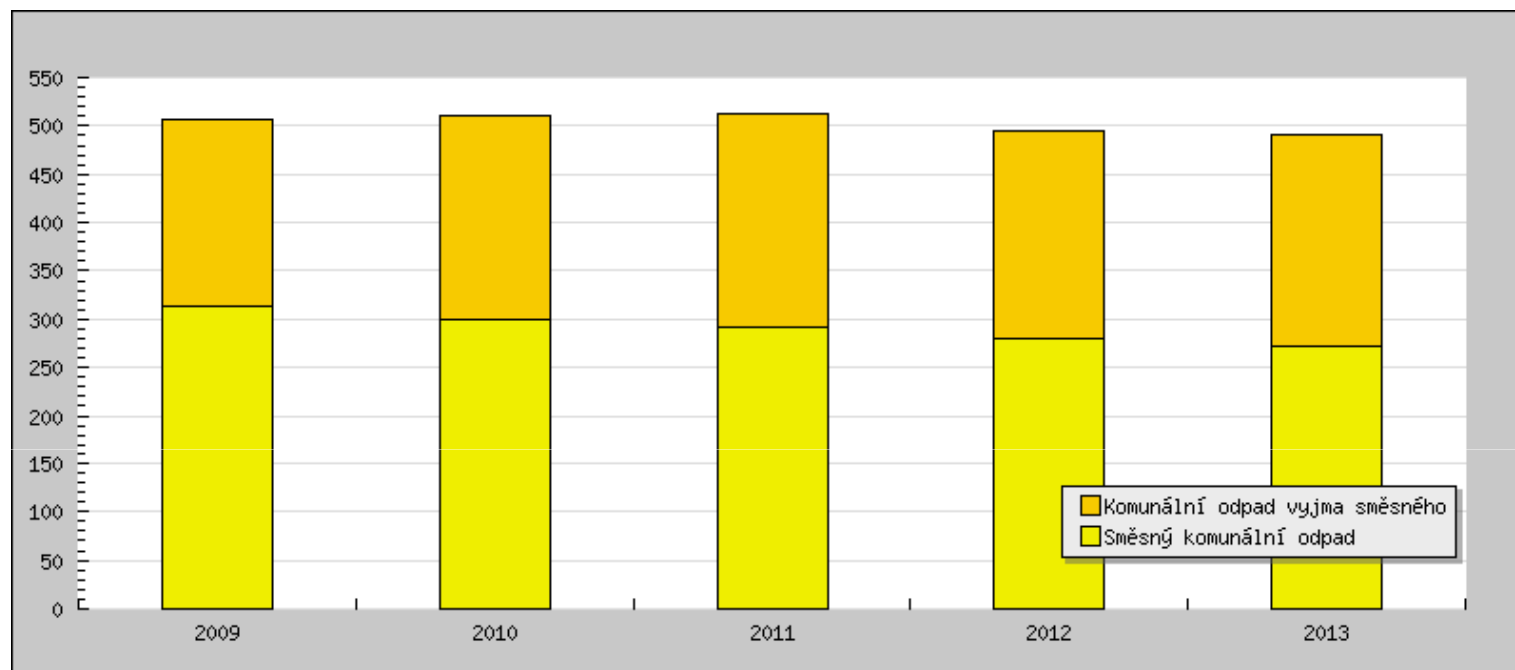
Kdo jsem já

- NGOs, VŠ, AV, JU, MŽP (EIA i Natura 2000), RO, HR,...
- JČ, Borovany
- MAS SR i SCLLD, SMS ČR
- „přečetli jsme za vás“

Co nás čeká

- Komunální odpad v ČR
- Zákon o odpadech (poslední novela)
- POH ČR
- POH JK
- Spalovny (ISNO, Liberec a Chotíkov)
- Soutěže EKO-KOM v Jihočeském kraji (výsledky 2014)
- Příklady dobré praxe:
  - Staré Město
  - Mikulovsko
  - Chelčice
  - Palárikovo

Komunální odpad v ČR

Způsob nakládání [%]	2009	2010	2011	2012	2013
Energetické využití	6,0	8,9	10,8	11,8	11,9
Materiálové využití	22,7	24,3	30,8	30,4	30,2
Skládkování	64,0	59,5	55,4	53,6	52,2
Spalováním	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05

Zákon o odpadech

- 185/2001 Sb. celkem 41 (!) novel, poslední 229/2014 Sb., když ministr v průběhu projednávání novelizace o elektrošrotu podal až na VŽP podstatné pozměňovací návrhy.
- Programové prohlášení vlády: připravit „*do poloviny roku 2016 novelu zákona o odpadech s cílem snížit podíl skládkovaných odpadů a naopak zvýšit úroveň recyklace odpadů*“.
- V § 17 je obcím stanovena **povinnost zajistit místa** pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, **kovů a biologicky rozložitelných odpadů**.
- Na skládky je **od roku 2024 zakázáno ukládat veškerý směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady** stanovené prováděcím právním předpisem (§ 21 odst. 7).
- Maximální celkové množství odpadů uložených na skládku jako **materiál pro technické zabezpečení skládky může dosahovat maximální výše 20 %** celkové hmotnosti odpadů uložených na skládku v daném kalendářním roce (§ 45 odst. 3).
- Krajský úřad zruší nebo změní souhlas k provozu zařízení v případě, že **provozovatel sběrný nebo výkupny poruší zákaz výkupu odpadů** stanovených prováděcím právním předpisem **od fyzických osob** (§ 78 odst. 4).

Odpady v EU

- Platná politika EU (směrnice o odpadech 2008/98/ES): recyklovat 50 % komunálního odpadu v r. 2020, zákaz biologicky rozložitelných a recyklovatelných (tj. ne všech směsných!) od 2025. Návrh Komise z 2014 na 70 % v r. 2030. Stažen, prý se chystá „ambicióznější“.
- 2012: Vlámko 65 % (2014 až 72 %?), Rakousko 63 %
- Hit: MRBT (Mechanical Recovery, Biological Treatment) – dotřídění a kompostování (pro úbytek vlhkosti a uhlíku)
- OPŽP: „energeticky využívat pouze odpady, které již nelze adekvátně materiálově využít (po vytrídění materiálově využitelných složek, nebezpečných složek a BRO) v zařízeních k tomu určených“. Materiálové využití +4 mil. t/rok, energetické využití +400 000 t/r.

POH ČR

- Nařízení vlády z 31. 12. 2014 (!!), model a prognóza, 182 stran, na období 2015-2024.
- 2020 recyklace 50% jen pro papír, plast, kov, sklo (x pro veškerý komunální).

Hierarchie nakládání s odpady:

1. Předcházení vzniku odpadů
2. Příprava k opětovnému použití
3. Recyklace odpadů
4. Jiné využití, například energetické
5. Odstranění odpadů

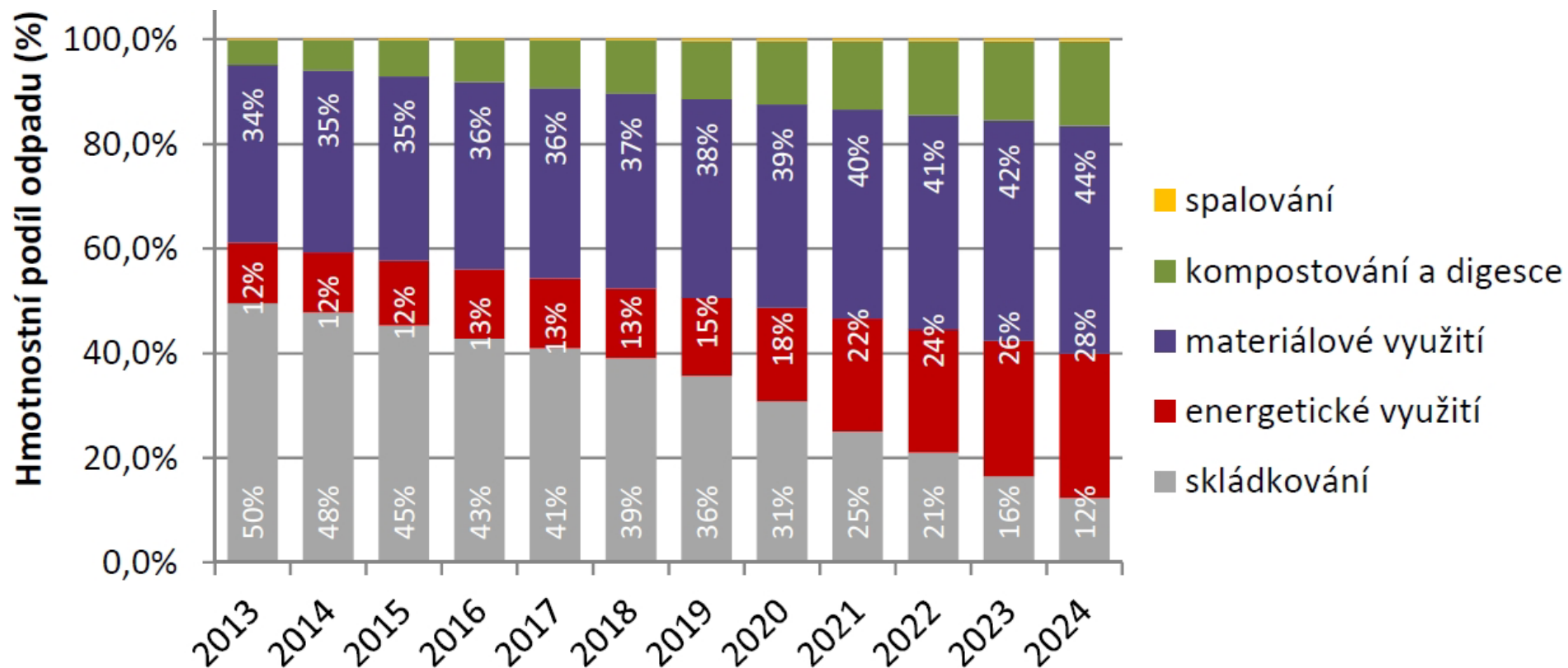
Strategické cíle :

1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
2. Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
3. Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
4. Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.

Kapacita ZEVO (spaloven) z 654 000 t/r na cca 1 470 000 t/r (2024).

Tabulka 22: Prognóza nakládání s komunálním odpadem (Mt)

Nakládání	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
materiálové využití	1,84	1,89	1,91	1,94	1,96	1,99	2,03	2,07	2,12	2,17	2,23	2,31
kompostování	0,25	0,31	0,37	0,43	0,49	0,54	0,60	0,65	0,70	0,75	0,80	0,85
energetické využití	0,63	0,63	0,68	0,72	0,72	0,72	0,80	0,95	1,15	1,15	1,37	1,47
skládkování	2,69	2,61	2,46	2,32	2,21	2,10	1,91	1,65	1,34	1,12	0,87	0,65
spalování	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02

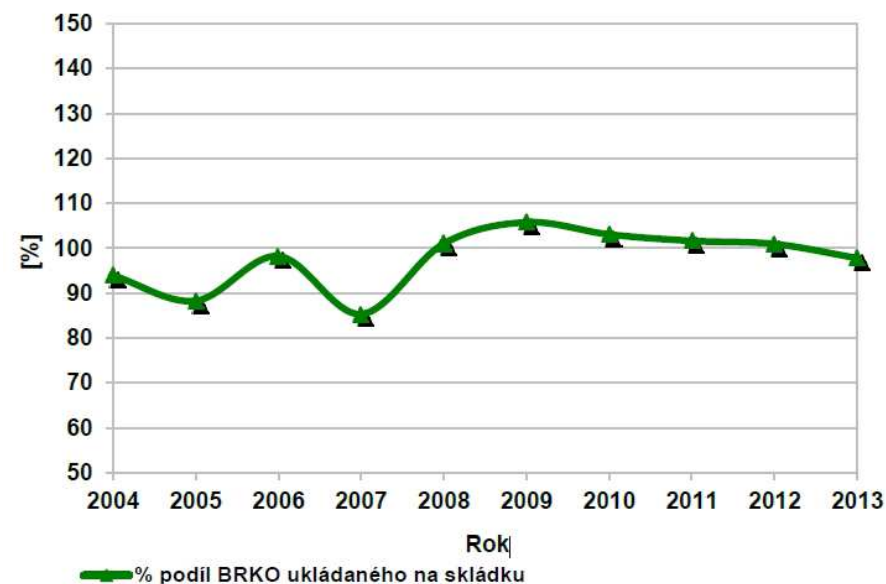
Program předcházení vzniku odpadů

Dílčí cíle (žádná kvantifikace):

- zajistit komplexní informační podporu
- postupné snižování množství odpadů při výkonu státní správy
- vytvořit podmínky a nastavit motivační prvky pro snižování surovinových a energetických zdrojů a zvyšování využívání „druhotných surovin“
- podpořit zavádění nízkoodpadových a inovativních technologií
- na všech úrovních podpořit, propagovat a dostatečně informovat o dostupných dobrovolných nástrojích
- zajistit vhodné legislativní prostředí
- věnovat maximální pozornost odpadům z potravin a vytvořit podmínky pro postupné snižování těchto odpadů
- podporovat využívání servisních a charitativních středisek a organizací za účelem prodloužení životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.
- zvýšit aktivní úlohu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

POH JK

- 2004-2014
- obecně závazná vyhláška Jihočeského kraje č. 7/2004 ze dne 14. 9. 2004
- ***Cílem je snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) ukládaných na skládky a přispět k postupnému naplnění cílů stanovených POH ČR, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvýše 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvýše 50 % hm. a výhledově v roce 2020 nejvýše 35 % hm. z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995.***
- **Skutečnost: 2013 – 98%**

Vyhodnocení plnění POH Jihočeského kraje za rok 2013 – komunální odpad

		2001	2013
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	209	289
Podíl na celkové produkci odpadů	% z celkové produkce odpadů	11	12
Produkce na obyvatele	kg/obyvatele/rok	336	452
Podíl materiálově využitých odpadů	% z celkové produkce	3	23 (cíl: 50)
Podíl energeticky využitých odpadů	% z celkové produkce	0	0,05
Podíl odpadů odstraněných skládkováním	% z celkové produkce	77	71
Podíl odpadů odstraněných spalováním	% z celkové produkce	0,3	0,05

***Ještě jeden cíl: Snižovat měrnou produkci odpadů
nezávisle na úrovni ekonomického růstu***

Tab. 2.4.1a - Vývoj měrné produkce na území Jihočeského kraje.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Produkce [kg/obyv./rok]	2 687,07	3 085,29	3 340,84	2 988,96	3 742,27	2 650,67	3 899,80

-
- **MŽP dá 14 mil. Kč** na podporu vypracování nových krajských plánů odpadového hospodářství - nejpozději do 29. února 2016.

Aktualizace Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR (SMO ČR a AK ČR, 2011)

- Veškeré toky odpadů, nakládání s nimi a činnosti související s organizací odpadového hospodářství jsou řešeny jako součást **integrovaného systému nakládání s odpady**. Jednotlivá řešení jsou navržena vždy s ohledem na jejich začlenění do integrovaných systémů nakládání s odpady a to na úrovni ČR a regionů.
- Veřejná podpora ZEVO jako klíčových zařízení regionálních ISNO.

(Dnes: spalovny Praha, Brno, Liberec. Odmítané záměry mj. Karviná, Přerov, Jihlava, Komořany...)

Varovný příklad: ekonomická situace spalovny v Liberci

- Výstavba 1997-2000, kapacita 96 000 t/rok. Provozovatel Termizo, a.s., původně 16 měst a obcí.
- Celkové náklady 1, 9 mld., úvěr 1,35 mld. Kč., nespláceli ani úroky, prodáno za 715 mil. městu Liberec, později ČP finanční služby, a.s. (PPF, Kellner) a 2011 německé MVV Energie.
- Ad úvěr: prohlášení ručitele obsahuje klauzuli, že se ručitel (město Liberec) zavazuje „...předávat všechny komunální spalitelné odpady produkované na území města nebo obce k termickému využití v TVO“.

Chotíkov

Předpokládáme, že

50 % odpadu se bude třídit a recyklovat

10 % dále zpracovávat na průmyslové palivo a

40 % půjde na energetické využití, tedy spalování.

- Cca 2 mld. Kč, kapacita 95 000 tun komunálního odpadu za rok, investor Plzeňská teplárenská a.s.
- Námitky v EIA, hlavně absence variant nakládání s odpady.
- Chystali se žádat 450 mil. Kč dotace z EU, bez kvalitní EIA (vč. posouzení variant) je nedostanou.
- Napadené územní rozhodnutí – systémová podjatost KrÚ, protože kraj uzavřel v dubnu 2010 dohodu o partnerství a spolupráci s Plzeňskou teplárenskou, v níž se zavázal k maximální součinnosti při realizaci této spalovny.
- 25.7. 2014 zrušil Krajský soud v Plzni ÚR z 1.6. 2012.
- <http://www.spalovna.info/#uvod>

Jihočeské žebříčky EKO-KOM

- Přehledné, neúplné.
- ORP a obce (4 kategorie: do 499, do 1999, do 7000 a nad 7000)
- Kritéria (čtvrtletní):
  - ORP – jen výtěžnost na 1 ob. (papíru, plastů, skla a nápojových kartonů, 1 kg = 1 bod)
  - obce:
    - Výtěžnost (1kg = 10 b.)
    - Komodity: papír, plast, sklo, nápojový karton dohromady za 10 bodů, kovy za dalších 50 bodů

ORP 2014

Blatná	55,05	Kaplice	34,57
Strakonice	49,58	Prachatice	34,25
Vimperk	48,14	Týn nad Vltavou	34,13
Písek	47,13	Jindřichův Hradec	33,91
Český Krumlov	46,43	Vodňany	33,89
Milevsko	41,42	Trhové Sviny	33,82
Třeboň	37,11	České Budějovice	32,83
Tábor	36,7	Soběslav	27,84
Dačice	34,58		

Obce do 499 ob.

Kvilda	1901		Bečice (TA)	169
Borová Lada	1272		Mačkov	167
Nové Hutě	1224		Oldřichov	163
Minice	1189		Vydří	154
Bohdalovice	1115		Strašice	153
Stožec	1076		Val	152
Kubova Huť	1051		Zvěrotice	152
Drunče	981		Skály (ST)	146
Boudy	968		Přehořov	139
Chobot	964		Zvíkov (CB)	110

Obce 500-1999 ob.

Čestice	993	Dolní Dvořiště	293
Zlatá Koruna	874	Albrechtice nad Vltavou	327
Předotice	898	Střížovice	288
Putim	866	Hořice na Šumavě	240
Kestřany	819	Choustník	221
Lomnice nad Lužnicí	806	Novosedly nad Nežárkou	251
Záhoří	794	Dívčice	248
Mirotice	775	Radenín	215
Lhenice	711	Ratibořské Hory	197
Katovice	760	Košice	144

Obce 2000-7000 obyvatel

Blatná	1040		Nové Hrady	514
Planá nad Lužnicí	1031		Volary	505
Volyně	957		Nová Bystřice	490
Křemže	800		Jistebnice	488
Rudolfov	777		Srubec	459
Bechyně	763		Dobrá Voda u Č. Budějovic	390
Trhové Sviny	740		Kamenný Újezd	373

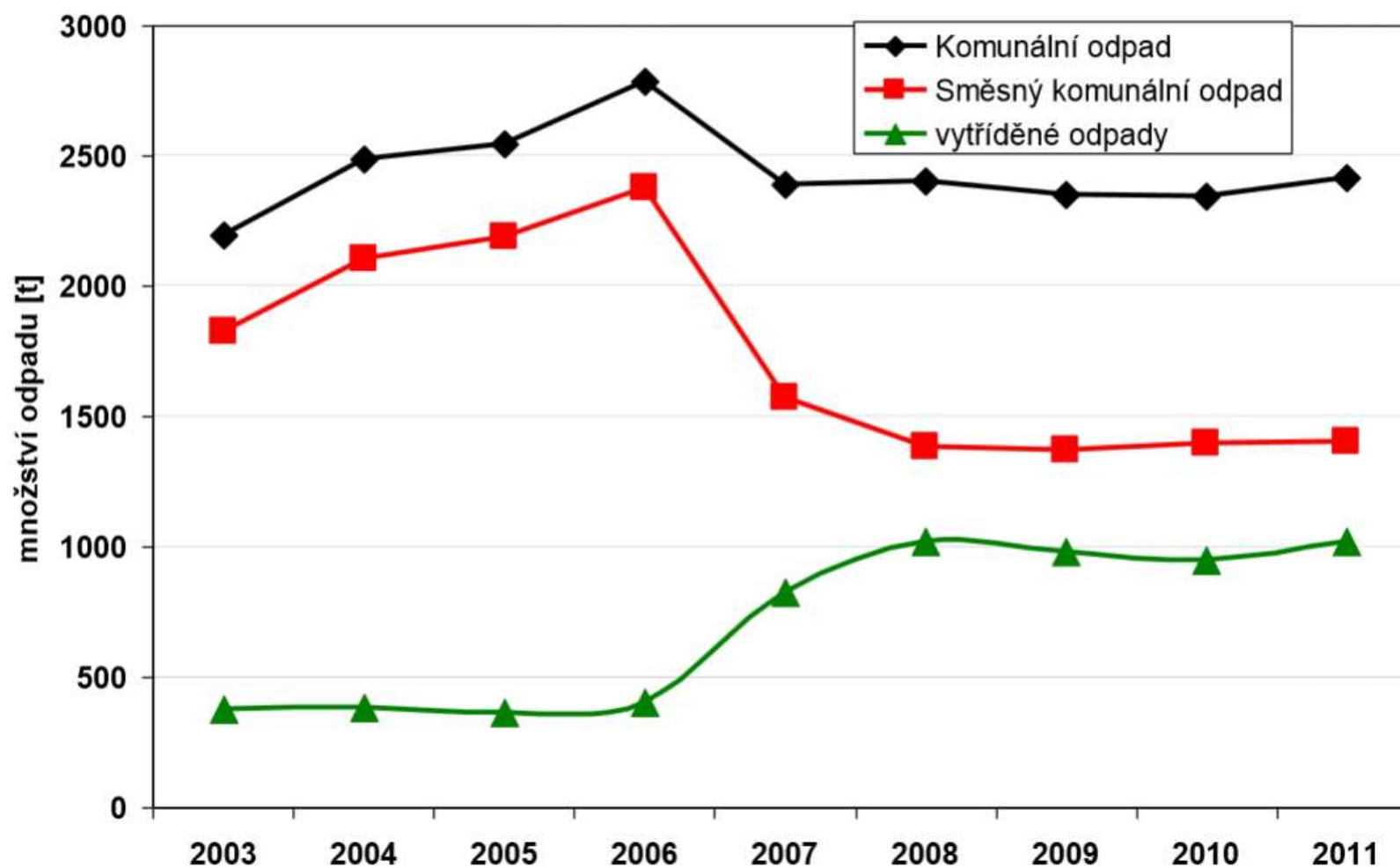
Města nad 7000 ob.

Milevsko	879		Jindřichův Hradec	664
Český Krumlov	842		Tábor	663
Písek	823		Kaplice	713
Vimperk	811		Soběslav	642
Třeboň	796		Týn nad Vltavou	624
Strakonice	844		České Budějovice	658
Sezimovo Ústí	786		Dačice	628
Prachatice	757			

Příklady dobré praxe

Staré Město (Z)

Od 2007: bioodpad i od RD, pytlový sběr plastů, od 2013 i na slevu z poplatku

Mikulovsko (Jihomoravský kraj)

- **20 tisíc obyvatel sváží fa. STKO**
- **Svážení tříděných surovin od domu**
- **Nádoby osazené čipem na vážení**
- **Platba dle množství zbytkového SKO**
- **Během 6 měsíců snížení SKO o 33 %**
- **Náklady klesly během dvou let o 247 Kč na osobu**

Hnutí DUHA

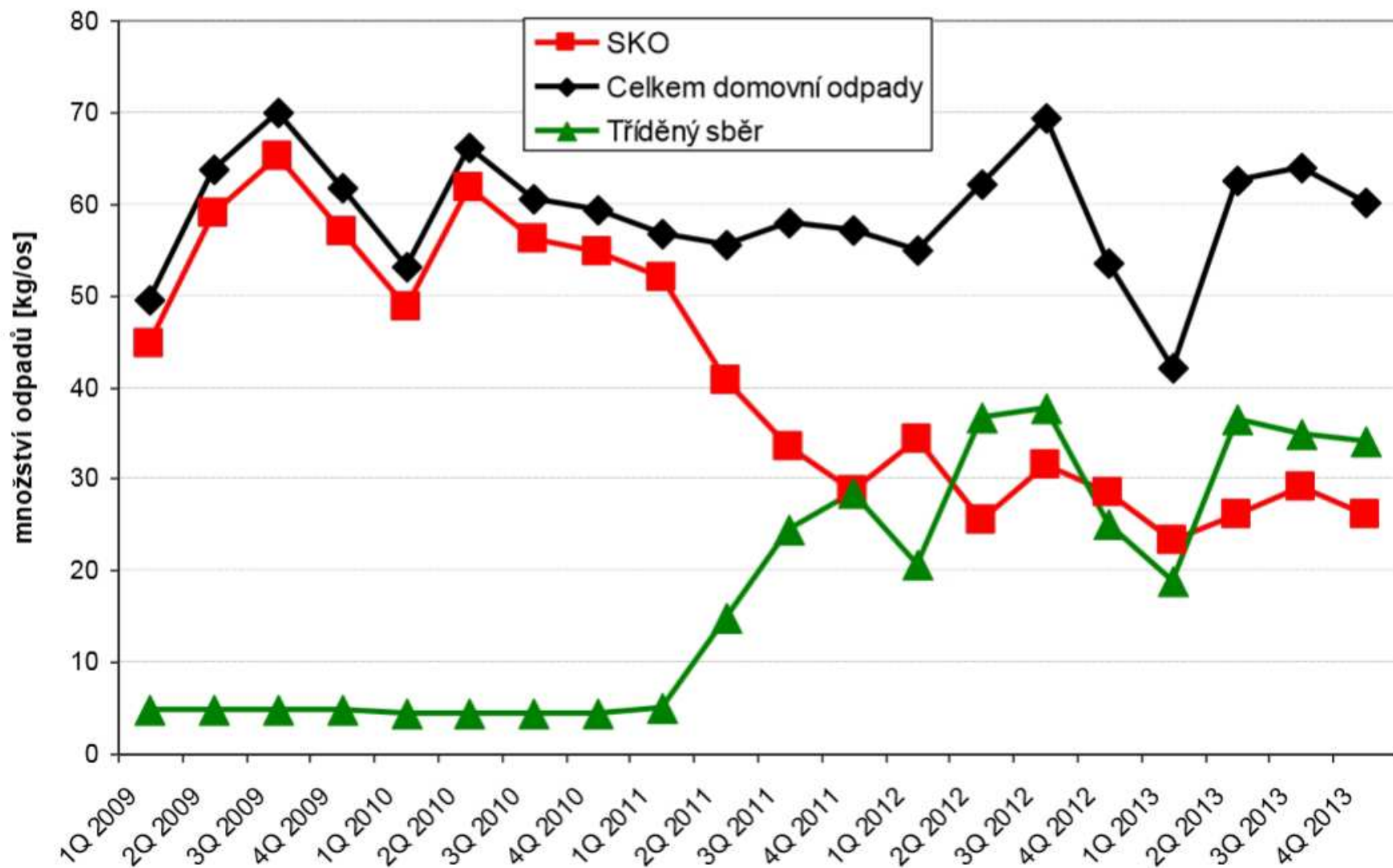

Mikulovsko II.

- 1) Pohodlné (pytlový sběr)
- 2) Ekonomicky výhodné (sleva až 70% poplatku)
- 3) I jinak přitažlivé (žebříčky)
- 4) Spravedlivé

Tři bonusy: za třídění odpadů, za efektivní využívání sběrných nádob a za snižování produkce odpadů.

Mikulovsko (Jihomoravský kraj)

Chelčice

- Pytlový sběr: plasty, nápojové kartony a papír, čárové kódy. Od 2008.

2014:

- asi 390 ob.
- více než 70% ob. zapojeno.
- poplatek 465,- Kč

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Třídění s čárovým kódem občany motivuje

Čím lépe budou občané třídít tuhý komunální odpad, tím budou méně platit za odvoz směsného odpadu. Jak ale docílit toho, aby separovali již doma? V malé obci Chelčice na Strakonicku zavedli pytlový sběr tříděného odpadu s využitím čárových kódů a jsou spokojeni.

Účast v systému pytlového sběru tříděného odpadu s identifikací pomocí čárových kódů je dobrovolná. Poplatníci jsou po registraci zdarma vydány samolepicí štítky pro jednotlivé komodity sběru. Štítek obsahuje čárový kód s informacemi o komoditě, pořadovém čísle štítku a identifikuje poplatníka pomocí vygenerovaného kódu. Pod tímto kódem jsou infor-

mální hmotnosti pytle, při jeho znečištění nebo když obsahuje špatně vytříděné komodity, za tento konkrétní pytel se mu neudělí žádný bod. Pokud poplatník za svozový měsíc pytel nenaplní, má možnost plnit dále a odevzdat jej ke sběru v následujícím svozovém termínu. Sběrná služba, která snímá čárové kódy z pytlů při jejich sběru, případně chyby zadává rovnou do terminálu, kterým snímá, o jakou vadu se jedná.

»V případech, kdy nejsou dodrženy podmínky třídění, nelze poplatníkovi započíst hmotnost bodů. Na tuto službu platí ka-
znání bodů. Čárový kód lze kdykoli načíst znovu a upravovat zadané parametry. »Například, když bude problém s nějakým pytlem při jeho předávání následné organizaci, lze okamžitě identifikovat příslušného poplatníka. Pokud čárový kód nejde načíst, je na etiketě ještě jeho číselná podoba, kterou je možné zadat pomocí klávesnice na čteče a pytel takto načíst. Pytle lze použít vlastní, nebo je zakoupit na obecním úřadě za velkoobchodní cenu. Plně pytle se poté odvezou do příslušných organizací.« upřesňuje míst-

Pytle musí být dobře zavázané a štítky s čárovými kódy musí být nalepeny viditelně.

Obecně závazná vyhláška č. 1/2014, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Čl. 6 Osvobození a úlevy

3. Poplatníkovi, který platí místní poplatky včas a ve správné výši a je současně zapojen do systému třídění komunálního odpadu – „**svoz pytlů označených čárovým kódem od domu**“ je přiznána sleva ve výši **5,- Kč** za každý získaný bonusový bod v předchozím sledovaném období. Pro účely této vyhlášky se stanovuje hodnota tříděného odpadu (počty bonusových bodů) následovně:

- Tříděný papír (balík nebo pytel s minimální váhou 5 kg) ..... 1 bod
- Tříděný papír (balík nebo pytel s minimální váhou 10 kg)..... 2 body
- Tříděný směsný plast (pytel 110 litrů s minimální váhou 2 kg) ..... 3 body
- Tříděné nápojové kartony (pytel 110 litrů s minimální váhou 2 kg) .... 3 body

Chelčice - náklady

- Program od firmy Codeware, řešící celou agendu a čtečka čárových kódů - přibližně 60.000,-Kč.
- Náklady byly zaplacený (v podobě zvýšení příjmů od EKO-KOMu) během několika let.
- Provozní náklady – plat obecního zaměstnance v rozsahu 1 dne v měsíci a nafty

Palárikovo

- Uzavření obecní skládky před vstupem do EU
- 8 různých pytlů, akumulátory a oleje
- Zapojeno 98 % obyvatel (celkem 4 400)
- Recyklace KO 66%
- Směřování k nulovému odpadu (teď už jen pomalu)

Semináře MŽP Biotour 2015

- Clarion Congress Hotel, Pražská třída 2306/14, České Budějovice
- **Úterý 10. 2. 2015 (9.30 - 15.00)**
- Určen pouze pro zástupce obcí a měst, zástupce technických služeb zřízených obcemi a měst, pracovníky odboru životního prostředí.

- **Program :**

Aktuální legislativa pro nakládání s biologicky rozložitelnými komunálními odpady (BRKO) v návaznosti na novelu zákona o odpadech a jeho prováděcí právní předpis.

Praktické příklady dobré praxe.

Možnosti čerpání prostředků z OPŽP 2014 - 2020 na projekty v oblasti nakládání s BRKO.

- **Na seminář je nutné přihlásit se** pomocí elektronické přihlášky, která je zveřejněna a webových stránkách www.zeraagency.eu.
- Podrobné informace a dotazy: www.zeraagency.eu, info@zeraagency.eu
tel.: 568 620 070, mob.: 724 082 737